

منطق فهم دین سابقه طولانی در اسلام دارد

عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی با بیان اینکه منطق فهم اسلام از دیر زمان خیلی جدی بوده است...

عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی با بیان اینکه منطق فهم اسلام از دیر زمان خیلی جدی بوده است، گفت: عالمان دینی علوم را مانند علم اصول و فقه یا قواعدالتفسیر به وجود آوردند که منطق فهم دینی ما را تشکیل می داده است. حجت الاسلام حمیدرضا شاکرین عضو هیئت علمی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی در گفتگو با خبرنگار مهر در مورد کتاب تازه منتشر شده "مبانی و پیش انگاره های فهم دین" گفت: کتاب همان طور که از نام آن پیداست در حوزه منطق فهم دین است که امروزه از مسائل مهم در سطح جهان محسوب می شود.

وی با بیان اینکه در جهان اسلام به طور کلی منطق فهم اسلام از دیرزمان خیلی جدی بوده است، افزود: عالمان دینی علوم را مانند علم اصول و فقه یا قواعدالتفسیر به وجود آوردند که منطق فهم دینی ما را تشکیل می داده است.

شاکرین در مورد پیشینه منطق فهم دین در غرب نیز اظهار داشت: در غرب هم مکتب اسکندریه به این موضوع پرداخته و بعد که نگاه های هرمنوتیکی از دوران رنسانس مطرح شد به این موضوع پرداختند؛ به خصوص زمانی که هرمنوتیک فلسفی به وجود آمد مسئله فوق العاده جدی شد. از طرفی پاره ای دیدگاههای غربی هم وارد جامعه شد و خیلی جدی فهم دین را به چالش کشید که توسط عالمان و اندیشمندان دینی صورت می گرفت.

وی یادآور شد: با توجه به اینکه مسئله پیش دانسته ها، مبانی و پیش فرض ها نقش خیلی مهمی در عرصه فهم و منطق فهم دین ایفا می کنند حداقل به دو دلیل توجه به اینها برای ما حیاتی بود؛ یکی اینکه اینها چون زیرساخت و به تعبیری پشت پرده فهم هستند اگر به دقت شناسایی و آگاهانه و با دقت به آنها توجه شود دقیق تر و بهتر از آنها می توان استفاده کرد.

نویسنده کتاب "مبانی و پیش انگاره های فهم دین" بیان کرد: نکته دیگری که لازم بود در این اثر به آن پرداخته شود دیدگاه هرمنوتیکی بود که بعضی ها با ترجمه آنرا در کشور به گونه ای مطرح می کردند و چنین عنوان می شد که در واقع هر فهمی مبتنی بر پیش فرض است. بیشتر این نگاه وجود داشت که گویا یک عینک رنگی به دید انسان می زنند و فهم را حاصل از این نحوه نگرش دگرگون شده در ذهن بشری تفسیر می کردند که در نتیجه آن دیگر نمی توانستیم یک فهم صحیح و درست برسیم و فهم ما متفاوت از چیزی است که نظر شارع بوده است.

وی تأکید کرد: بنابراین اعتبار فهم دینی زیر سؤال می رفت و تکثر فهم دینی و قرائت های مختلف رسمیت و اعتبار پیدا می کرد. در نتیجه باید کارکرد مبانی شناسایی شود؛ اینکه این مبانی چه هستند و چه کارکردی دارند و آیا لزوماً اینها یک عینک رنگی به ما می دهند یا اینکه این چنین نیست.